

Záznam z 1. jednání Výboru pro udržitelnou energetiku RVUR

čtvrtek 9. 10. 2014, 16:30-19:00, Úřad vlády, nábr. Edvarda Beneše 4, Praha, sál č. 140

Přítomné členky a členové: Jiří Bendl, Jiří Beranovský, Vladislav Bízek, Filip Černoch, Dana Drábová, Josef Fiřt, Jiří Gavor, Štěpán Chalupa, Petr Kalaš, Jiří Karásek, Martin Kloz, Jiří Krátký, Jan Motlík, Antonín Panák, Irena Plocková, Edvard Sequens, Jiří Spitz, Miroslav Šafařík, Vladimír Vlk,

Zástupci členů: Martin Mikeska (Hnutí DUHA)

Odbor pro udržitelný rozvoj ÚV: Anna Kárníková – ředitelka odboru

Omluveni: Ivan Beneš, Jana Cicmanová, František Hrdlička, Jaroslav Knápek, Jiří Koželouh, Vladimír Špidla,

Průběh jednání:

- 1) Členové Výboru pro udržitelnou energetiku obdrželi **jmenovací dopisy**.
- 2) Anna Kárníková - ředitelka Odboru pro udržitelný rozvoj Úřadu vlády informovala o rekonstrukci Rady vlády pro udržitelný rozvoj (RVUR) a o ustanovení 8 výborů RVUR. **Záznam z 26. zasedání RVUR** ze dne 4. 9. 2014, kde byl Výbor pro udržitelnou energetiku a jeho předseda Ing. Petr Kalaš schválen, byl rozdán členům výboru.
- 3) Členové výboru obdrželi **Metodická doporučení** pro práci výborů Rady vlády pro udržitelný rozvoj, která obsahují jednací řád, činnost, členství a předběžné stručné zaměření výborů.
- 4) **Místopředsedou** Výboru pro udržitelnou energetiku byl konsensuálně zvolen Ing. Ivan Beneš.
- 5) **Poslání, oblasti zaměření a styl práce výboru (Petr Kalaš a diskuse)**
V souladu s cíli RVUR je Výbor pro udržitelnou energetiku nadresortní a nezávislý expertní/poradní orgán vlády. Snahou Výboru bude bez předpojatosti především:
  - formou řešerší či oponentur strategických dokumentů vytvářených odbornými ministerstvy - či z jiných domácích či mezinárodních zdrojů - přispívat k podpoře udržitelné energetiky v ČR. Složení Výboru členů a jejich vysoká odbornost zaručuje kvalitní pokrytí širokého spektra energetických aspektů a tím přispět ke kvalitě projednávaných dokumentů.
  - posuzovat metodické aspekty přípravy těchto dokumentů a konzistenci jejich výstupů a dopadů na hlavní oblasti energetické a společenské udržitelnosti,
  - sledovat mezinárodní vývojové trendy v EU i v širším mezinárodním kontextu v oblasti energetiky a v souvisejících oblastech včetně zviditelňování příkladů dobré domácí i světové praxe formou určitého „think-tanku“,
  - předkládat strategické náměty vládě s dlouhodobým i krátkodobým výhledem včetně případných variantních řešení či scénářů včetně jejich očekávaných přínosů a dopadů,

- připravovat podle zadání vlády vyjádření, posudky či analytické rozbor,
- identifikovat oblasti pro vládu potřebných analýz a připravovat zadání ad hoc analytických studií pro externí vypracování,
- vytvářet platformu pro sdílení, výměnu a zprostředkování relevantních informací uvnitř Výboru či externě (edukativní náplň), prezentace významných materiálů a setkání s mezinárodními experty.

Pozornost Výboru bude věnována propojení s ostatními výbory RVUR a udržování komunikace k hlavním externím subjektům v oblasti energetiky. Podle potřeby se počítá s vytvářením úzce zaměřených ad hoc Pracovních skupin a se zapojením do odborných činností Výboru i externí odborné subjekty.

Styl práce Výboru bude administrativně co nejjednodušší (e-mailová komunikace), aby nekladl překážky invenci členů a pracovních skupin výboru.

V diskuzi k tomuto úvodnímu bodu bylo členy označeno složení Výboru za vyvážené a zároveň ojedinělé ve srovnání s ostatními tělesy v oblasti energetiky. Vzhledem k omezenému počtu členů je možné a vítané zapojení dalších expertů v jednotlivých pracovních skupinách.

K poslání a zaměření Výboru dále zaznělo:

- Energetiku je potřeba vnímat jako planetární problematiku, kdy v poslední době dochází ke značným turbulencím a nelze oddělovat světové problémy od domácích. Dochází k situacím, kdy se obracejí energetické toky, kdy je snaha o soběstačnost řady zemí (např. USA), a proto je potřeba uvažovat v globálnějších kontextech než doposud.
- Energetika v oblasti lokálních topenišť na uhlí vzhledem k emisím zdravotně rizikových látek je významným sociálním problémem s velmi negativním dopadem na zdraví obyvatel, zkracování délky života a způsobující další externí škody.
- K energetické efektivnosti probíhá dialog s Evropskou komisí. Dialog s podnikatelskou sférou pomohl situaci a vedl k reálným úsporám.
- Dlouhodobým vývojovým cílem je nízko-energetický a nízko-emisní vývoj z hlediska skleníkových plynů a rovněž z hlediska zdravotně rizikových látek.
- Společně s energetikou by měla být nerozlučně řešena surovinová politika.

6) Aktuální novely energetického zákona a zákona o podporovaných zdrojích energie (Martin Klož, Antonín Panák a diskuse)

- Nejproblematictější body byly zatím v rámci připomínkování vyřazeny nebo upraveny. Je snaha o konsenzus pro přijetí ve vládě. Druhým gesčním výborem novel v PSP má být Výbor pro ŽP. Pokud budou mít členové výboru pozměňovací návrhy k novelám, lze je zaslat Martinu Kložovi a v kopii tajemníkovi Jiřímu Bendlovi. Pozměňovací návrhy pak budou projednány ve VUE a schválené návrhy budou předány VŽP.
- Novely vycházely z potřeb transponovat nové směrnice a reagovat na změny v energetice. Novely mají 400 novelizačních bodů. Není zřejmý dopad na výrobce z hlediska přenosné soustavy.
- Bude záležet na ERU, jak naplní zmocnění, které jí dává zákon.

Diskutuje se rozložení nákladů přenosové/distribuční soustavy i na výrobce elektřiny. Přechodné ustanovení ze zákona o podporovaných zdrojích energie zůstalo.

- Problematická je podpora výroby energie z druhotných surovinových zdrojů. Původní úplný zákaz skládkování odpadů (i neorganických) navrhovaný v rámci poslední novely zákona o odpadech, se ve schváleném znění této novely zmírnil. Energetický zákon si neklade otázku jak pokračovat dál, ani nedává návod k dalšímu postupu.
- Nejsou zřejmé další záměry s obnovitelnými zdroji energie (OZE).
- Jednání ve středu 15. 10. 2014 k energetickým novelám se jeví relativně předčasné. Lze si těžko představit kvalitní vypořádání připomínek ze strany MPO předkladatele během takto krátké doby. Účinnost zákona je plánována na 1. 7. 2015.
- Výrobci a provozovatelé se intenzivně zabývají možnou budoucností OZE. MPO však nevede potřebný dialog se sektorem OZE. Dotčenými státními orgány je v současnosti celý sektor OZE přehlížen a není s ním v potřebné míře počítáno. Česká republika se tak zbavuje svého rozvoje v tomto moderním odvětví. Rovněž ASEK podhodnocuje OZE ve svých scénářích.
- Chybí analýza, kolik skutečně Česko potřebuje energie, jaká je možnost redukce spotřeby prostřednictvím vyšší energetické efektivity a jaký je potenciál v tepelných a jiných úsporách. Kromě výroby je třeba se soustředit i na energetickou spotřebu. K závazkům EU z hlediska skleníkových plynů i emisí znečišťujících látek chybí často podrobné analýzy pro potřebnou domácí implementaci.
- Stávající novely zákonů i implementace směrnic jsou jen skládané střípky a vytvářené dle právního prostředí namísto obráceného postupu, kdy by se mělo věcnému národnímu schématu přizpůsobovat legislativa.
- Podkladové studie nestačí sledovat světové změny i technologický vývoj. Objevily se i nové studie s menší spotřebou energie.
- Evropská komise nemá propracovanou představu jak provádět úspory energie.
- Mnohé zdroje energie v Česku jsou předimenzované a je potřeba je upravit.
- Existují příklady i důvody, např. kdy ke zmenšování externích škod z hlediska zdraví i ŽP není maximální úspora elektřiny prioritou.

Doporučení z diskuse: Je potřeba formulovat doporučení pro nejefektivnější následnost legislativních i koncepčních kroků v oblasti energetiky. Členové výboru jsou vyzýváni k podávání námětů z hlediska harmonogramu a logistiky přípravy legislativních kroků i strategických rozhodnutí v oblasti udržitelné energetiky.

7) Informace a diskuse k ASEK (Vladimír Vlk, Petr Kalaš a diskutující)

Poznámky z diskuse:

- ASEK doplněn o ekonomickou analýzu a scénáře. Zahrnuje dopravu včetně elektromobility. Chybí analýza konečné energetické spotřeby v průmyslu, která je pouze odhadována a končí v roce 2040. Tento rok je však zároveň zlomový z hlediska životnosti uhelných bloků (Tušimice, Prunéřov, Ledvice), odstavení JE

Dukovany (2040 MW), kdy se bude měnit charakteristika české energetiky. Neznáme také možný budoucí vývoj Temelína (2x1200 MW)?

- Důležitý je vztah výroby a spotřeby. Výroba elektřiny stoupla, ale část se vyváží. Je nutné zapojit OZE. Bude využíván zemní plyn. Uhlé zásoby budou mizet. Velká diskuse se týká teplárenství, které je potřeba zpracovat do důsledku. Řada měst indikuje potíže se zajištěním zdroje pro teplo (i 15 tisícová města).
- Je potřeba rozpracovat i hrozbu teroristických útoků. Energie se vyrábí dle spotřeby nikoliv na sklad.
- SEA vytyčila koridory, ve kterých by se ASEK měl pohybovat a to i ve variantách.
- ASEK ve variantách byl v těchto dnech připomínkován mnoha subjekty. Úspěšné zapracování připomínek předkladatelem ukáže další postup Výboru pro udržitelnou energetiku.
- Odbor poradců premiéra (OPP) předložil v rámci meziresortního připomínkového řízení k návrhu ASEK připomínky, které budou rozeslány členům výboru.

Návrh postupu: Role Výboru pro udržitelnou energetiku při RVUR je především řešeršní a oponentní, kdy by mohl výbor během 6 týdnů připravit důkladnou oponenturu a do konce roku doplnit a zkvalitnit dokument ASEK tak, aby odpovídal závažnosti strategického rozhodnutí a světovým trendům. Vzhledem k objemnosti dokumentů se navrhuje rozdělení oblastí k připomínkování.

- Závažnou problematikou jsou domácí topeniště na uhlí, kterých je cca 560 000. Znečištění ovzduší z těchto topenišť trápí veškeré obce i města. Je odhadováno, že způsobují 5 500 předčasných úmrtí způsobených mikročásticemi (PM 2,5 s PAH) což je 5 x více než z dopravních nehod. Problematika si vyžaduje zásadní pozornost.
- Pro mnohé obce a města v regionech je důležitá soběstačnost a zajištění pokrytí energií při krizových situacích, jakož i sdílení energie případně postiženým obvodům.

Doporučení: Vzhledem k řadě závažných připomínek a námětů se navrhuje připravit chybějící doplnění závažných oblastí ASEK v době cca 6 měsíců formou spolupráce.

- Vzhledem k časové posloupnosti by měl být dohodnut nejprve ASEK a poté partikulární strategie např. Strategie rozvoje jaderné energetiky.
- ASEK se připravuje řadu let (od roku 2011) a vychází z podkladů, které mohly doznat změny. Je důležité zpracovat nové připomínky, které jsou již z nového prostředí. Je důležité již připravit rozumnou variantu a neodkládat některá mnohá rozhodnutí.
- ASEK není robustní ani dostatečně pestře variantní. U spotřeby došlo ke značným změnám. Surovinová koncepce by měla být součástí energetické koncepce. Chybí varianty z hlediska zdraví a životního prostředí, analytická část pojednávající o emisích CO₂ se liší např. jen o 3 Mt CO₂ ročně mezi nejhorší a nejlepší variantou z hlediska skleníkových plynů a ani nesplňuje požadavky na strategii ochrany klimatu.
- Strategie by měla reagovat i na nové závazky EU z hlediska veškerých emisí.
- Zohlednění budoucí ropné krize není zahrnuto v energetické strategii důsledně.
- ASEK je zaměřen bez sledování světového vývoje i vývoje v EU. Nijak nereaguje na německou Energiewende, která zásadně ovlivní energetiku celého středoevropského prostoru.
- Cena energie je nyní nově tvořena.

- Není vůbec zpracován vztah státu k soukromým firmám (jen čtyři řádky oproti Velké Británii, kde je toto velmi podrobně).
- Váha skleníkových plynů v kritériích podle, kterých se vybíral doporučený scénář, je jen 3%.
- Vláda by měla učinit některá zásadní rozhodnutí (limity, jaderná koncepce) až na základě hodnověrné a objektivní ASEK.

8) Klimaticko-energetický rámec do roku 2030 (Martin Klož)

- EK navrhuje závazný cíl snížení emisí celkem o 40 % (v tom sektor EU ETS snížení proti roku 1990, sektor mimo EU ETS proti roku 2005, cíl bude rozdělen na závazné národní cíle) závazný cíl na úrovni EU zvýšení podílu OZE o 27 % (cílem nebude rozdělen na národní cíle), nezávazný cíl zvýšení energetické účinnosti o 30 % a cíl 15% propojení energetických sítí mezi členskými státy. Pro méně rozvinuté členské státy se předpokládá zavedení dotačních mechanismů na podporu plnění těchto cílů.
- Pozice ČR je podpora závazného cíle snížení emisí o 40 %. Dále ČR může podpořit nezávazný cíl OZE 27 % a nezávazný cíl energetické účinnosti 25 % za předpokladu, že bude garantována národní suverenity jak pro stanovení výše národních cílů tak pro opatření ke splnění těchto cílů. OPP při přípravě rámcové pozice ČR navrhoval, aby ČR podpořila závazné cíle pro oblasti OZE a energetické účinnosti, za předpokladu garance národní suverenity při stanovení výše národních cílů a opatření k jejich splnění. OPP však s tímto názorem zůstal zcela osamocen.
- Na ÚV byla zpracována analýza dopadů zvyšování energetické účinnosti v horizontu nových operačních programů (tj. do roku 2020 – 2023), která však zahrnuje i určité závěry až do roku 2030. Koncem září byly prezentovány předběžné výsledky této studie, z nichž vyplývá, že zvyšování energetické účinnosti je ekonomicky efektivní a investice do této oblasti se vyplatí.
- Klimaticko energetický rámec by měl být projednán a schválen na jednání Rady EU 23. – 24. 10. 2014.
- Jedním z hlavních témat nadcházejícího období by měla být příprava nového mezinárodního protokolu k UNFCCC (protokol stanoví závazky snižování emisí jednotlivých států). Protokol by měl být schválen na Pařížské konferenci COP 21 koncem roku 2015. Příprava protokolu již probíhá a bude pokračovat na konferenci COP 20 1. 12. 2014 v Limě (Peru). Schválený klimaticko energetický rámec by měl být příspěvkem EU k novému protokolu (měl by stanovit vyšší závazku EU a členských států EU).
- Příprava nového protokolu by měla být tématem tohoto výboru.

Je proto navržena Pracovní skupina k přípravě protokolu a jednání COP 20 a COP 21 ke klimatické konferenci (vedoucí Pavel Zámyslický nebo Martin Klož, členové zástupci VUE, MŽP, MPO, NGO, VŽP PSP).

9) Různé

- **Je navržena Pracovní skupina pro energetickou efektivnost budov. (vedoucí Irena Plocková)**
- RVUR bude pořádat celodenní Fórum pro udržitelný rozvoj v **pátek 28. listopadu 2014 v Lichtenštejnském paláci za účasti premiéra a Simona Uptona (OECD)**. Členové budou informováni a je připravován program z námětů k jednání.
- Závěrečná konference projektu ReStEP (Regional Sustainable Energy Policy based on the Interactive Map of Sources) se bude konat 21.10.2014 od 9:00 do 16:00 na ČZU v Praze, Kamýcká 129 Suchdole. www.restep.cz
- Konference „Obnovitelné zdroje energie stojí ... za to“ v úterý 21. října 2014, nadace ABF, Václavské nám. 31, Praha 1 od 9:00 do 16:00 hod (pořádá Hnutí DUHA).

Navržené body přípravy na příští jednání Výboru pro udržitelnou energetiku.

- Na příštím jednání by měla být prezentována analýza dopadů zvyšování energetické účinnosti zpracovaná na ÚV (autoři Aleš Chmelař a kol.). Mělo by být také debatováno jak dále využívat počítačový model, který při přípravě této studie vznikl (možnosti jeho využití jsou poměrně široké, vyžaduje však naplňování aktuálními daty).
- Dále demonstrace modelového nástroje "Klimatická kalkulačka 2050" ve spolupráci s řed. Zamyslickým (MŽP), Ing. Spitzem a kol. (Enviros).

Je navržen předběžný datum příštího setkání 18. listopadu 2014 od cca 15:00 hod v Úřadu vlády, Strakova akademie. (Původní návrh ve čtvrtek 13. nebo 20. listopadu 2014 od 15 hod časově koliduje s jinými akcemi).

Zapsal: tajemník Jiří Bendl a Martin Klok (OPP)

Ověřil: předseda Petr J. Kalaš

Zápis byl odsouhlasen 18. 11. 2015 na jednání 2. Výboru.